

Aika 23.03.2026, klo 10:00 - 12:16

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsitellyt asiat

- § 35 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 36 **Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 37 **Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
- § 38 **Toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2025**
- § 39 **Henkilöstökertomus 2025**
- § 40 **Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston toimintakertomus 2025 ja toimintasuunnitelma 2026**
- § 41 **Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaluonnos**
- § 42 **Asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännöstä VNS 5/2025**
- § 43 **Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta saaristolaiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta.**
- § 44 **Lausunto luonnoksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta 2026–2032**
- § 45 **Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivittäminen vuosille 2026–2027**
- § 46 **Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenmuutokset 2026**
- § 47 **Ehdokkaan nimeäminen Taide- ja kulttuurineuvostoon ajalle 1.7.2026–30.6.2029**
- § 48 **Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunnan varajäsenen vaihtaminen**
- § 49 **Scale-up hankkeen päättäminen**
- § 50 **Kuntajohtajien opintomatka Firenzeen 25.–27.3.2026**
- § 51 **Aluesuunnittelujaoston 23.02.2026 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat**
- § 52 **Viranhaltijapäätökset**
- § 53 **Tiedoksi annettavat asiat**

Lisäpykälät

- § 54 **LISÄPYKÄLÄ: Lausunto hallituksen esityksestä liikuntalain 7 §:n kumoamisesta**
- § 55 **LISÄPYKÄLÄ: Maakuntajohtajan varahenkilön nimittäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Saku Nikkanen, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Anu Aaltonen, varajäsen, saapui 11:18, poistui 12:04
Mikko Aaltonen
Kimmo Aho
Teija Ek-Marjamäki
Arttu Laaksonen
Emma Lindqvist
Sari Pesonen
Juhani Pilpola
Eija Raunio
Jaana Reijonsaari
Ville Roslakka
Elina Ruohonen
Jari-Matti Väikkynen, varajäsen
Konsta Weber
Nicke Wulff, poistui 12:05
Anna-Leena Yli-Jama

Muut saapuvilla olleet

Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Jyri Arponen, maakuntajohtaja, esittelijä
Aliisa Wahlsten, Mv:n puheenjohtaja
Laura Lähteenmäki-Ojala, Mv:n II varapuheenjohtaja
Sara Koiranen, Mv:n III varapuheenjohtaja
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Saara Nuotio-Coulon (Teams), Eurooppa-toimiston päällikkö, poistui 11:12
Kaisa Äijö, maakunta-arkkitehti, poistui 12:04
Jonna Miettinen, henkilöstösuunnittelija, poistui 10:45
Sanna Reuna, hallinnon assistentti

Poissa

Timo Katajainen
Laura Kontu
Kaija Hartiala, Mv:n I varapuheenjohtaja

Allekirjoitukset

Ville Valkonen
Puheenjohtaja

Saku Nikkanen
Puheenjohtaja
§38, §39

Petra Määttänen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

29.03.2026

30.03.2026

Sari Pesonen

Saku Nikkanen

§ 35

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista on lähetetty maakuntahallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja Ville Valkonen totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi, koska läsnä oli 18 jäsentä.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 36

Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjat hyväksytään ja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Saku Nikkasen ja Sari Pesosen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 37

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus

Varsinais-Suomen liiton ehdotukset kehysriiheen 21.–22.4.2026: Varsinais-Suomen lähijunaliikenteen käynnistäminen

Ehdotamme, että hallitus tekee kehysriihessä vuosien 2027–2030 julkisen talouden suunnitelmaan päätökset, joilla mahdollistetaan lähijunaliikenteen käynnistäminen Varsinais-Suomessa. Kasvavassa, Suomen kolmanneksi suurimmassa maakunnassa on pitkäjänteisesti tavoiteltu lähijunaliikennettä kolmella eri ratasuunnalla. Varsinais-Suomen lähijunaliikenne on käynnistettävissä valtion näkökulmasta kustannusneutraalisti.

Tampere–Turku–Naantali-liikenteen sisällyttäminen valtion ostoliikenteeseen

Yhteysväli tulee sisällyttää valtion hankintaan ja vuonna 2031 alkavaan ostoliikenteeseen. Kehysriihestä tarvitaan hallituksen päätös poistaa tulkintaeste, jonka mukaan markkinaehtoista liikennettä ei voida korvata ostoliikenteellä. Esitys on hallitukselle kustannusneutraali ja samalla raideliikenteen kilpailua vahvistava ratkaisu. Esitetty liikenne koskee kolmea maakuntaa Pirkanmaata, Kanta-Hämettä ja Varsinais-Suomea.

Kaukojunaliikenteen pilotti Raisioon vuosille 2028–2030

Toteutetaan kaukojunaliikennepilotti Raisio–Turku-välillä vuosina 2028–2030 jatkamalla Helsinki–Turku-kaukojunaliikennettä Raisioon. Liikenne hankittaisiin ostopalveluliikenteenä ja kustannukset jaettaisiin MAL-sopimuksen yhteisrahoitteisuuden periaatetta noudattaen valtion ja Raision sekä lähikuntien kesken. Kokonaiskustannus noin 400 000 euroa, josta valtion osuus 250 000 euroa vuositasolla. Raisio–Turku-yhteys on Traficomien selvitysten mukaan Suomen kannattavin uusi kaukojunayhteys, ja se voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan nykyisellä kalustolla ja olemassa olevalla radalla.

Aurora-mitali 2026

Varsinais-Suomen liitto myöntää vuosittain Aurora-mitalin tunnustuksena maakunnan kulttuurin hyväksi taiteen, kulttuurityön tai tieteen alalla toimineelle henkilölle, yhteisölle, viranomaiselle, yritykselle tai työryhmälle. Mitali voidaan myöntää myös Varsinais-Suomesta lähtöisin olevalle, valtakunnalliseen kulttuurityöhön merkittäväällä tavalla osallistuneelle henkilölle. Ehdotuksia Aurora-mitalin saajaksi otetaan vastaan verkkolomakkeen kautta liiton verkkosivuilla 25.3.2026 saakka: [Kenelle vuoden 2026 Aurora-mitali? - Varsinais-Suomen liitto](#). Mitali jaetaan vuosittain Varsinais-Suomen liiton järjestämällä Eurooppa-päivän vastaanotolla 8.5., jolloin saaja julkistetaan.

Varsinais-Suomen liiton kuntakierros jatkuu

Varsinais-Suomen liitto käynnisti syksyllä 2025 kuntakierroksen, joka jatkuu vuoden 2026 ajan. Kierroksen tarkoituksena on tavata kuntien luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita, esitellä maakunnan ajankohtaisia kehittämis- ja edunvalvontakokonaisuuksia sekä kuulla kuntien omia näkemyksiä ja toiveita.

Toistaiseksi kierroksella on vierailtu kahdeksassa kunnassa (Pöytyä, Vehmaa, Salo, Masku, Paimio, Kemiönsaari, Laitila ja Mynämäki). Kierros jatkuu kevään aikana Naantaliin, Nousiaisiin, Taivassaloon, Paraisille, Loimaalle, Ruskolle, Oripäähän ja Somerolle. Kierros jatkuu syksyllä muihin kuntiin. Tavoitteena on vierailla jokaisessa Varsinais-Suomen 27 kunnasta.

Keskeisiä teemoja ovat olleet maakunnan tilannekuva, liikenneyhteydet, Saaristomeri, edunvalvonnan ajankohtaiset muut kysymykset, vesien ja voimien vaihemaakuntakaava, maakuntastrategia, hankerahoitus, EU-ohjelmakauden uudistus sekä muut kuntien esille nostamat toiveet. Kuntakierros vahvistaa liiton ja kuntien vuoropuhelua ja tukee maakunnan strategisten tavoitteiden toteuttamista.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntajohtaja Jyri Arponen esitteli asian.

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 38

Toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2025

VSLDno-2026-45

Liitteet

1 Toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2025

Varsinais-Suomen liiton toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä on vastuualueittain selostettu maakuntavaltuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä liiton talouden ja tilinpäätöksen keskeiset tunnusluvut. Tilikauden 2025 tulos on 60 280 euroa ylijäämäinen.

Kuntalain 113 §:n mukaan kuntayhtymän tilikausi on kalenterivuosi. Maakuntahallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kuntayhtymän toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat maakuntahallituksen jäsenet sekä maakuntajohtaja.

Maakuntavaltuusto (mv 9.12.2024 § 37) hyväksyi

- Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025–2027
- talousarvion 2025 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden
- maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2025 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman

Maakuntavaltuusto hyväksyi talousarvion 2025 tuloslaskelmassa tilikauden arvioiduksi tulokseksi 127 462 euroa alijäämää.

Maakuntahallitus (mh 24.2.2025 § 20) vahvisti Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2025 käyttösuunnitelman siten, että käyttötalouden tuottojen ja kulujen sitovuustasot ovat seuraavat: 1) Kuntarahoitteisilla kustannuspaikoilla tiliryhmätaso ja 2) Ohjelma- ja hankerahoitteisilla kustannuspaikoilla toimintakatetaso (0 euroa).

Tilikauden 2025 tulos on 60 280 euroa ylijäämäinen ja on 187 742 euroa arvioitua parempi. Talousarviossa alijäämäksi arvioitiin 127 462 euroa.

Säästöä syntyi henkilöstökuluissa, jotka toteutuivat 188 823 euroa alle suunnitellun. Säästöä syntyi muun muassa siksi, että osa vakansseista ja sijaisuuksista on ollut täyttämättä. Työpanosta on myös osoitettu liiton omarahoitussuudeksi hankkeille,

jolloin henkilöstökuluissa syntyy säästöä, mutta joiden kustannukset toisaalta lisäsivät tiliryhmän "Palvelujen ostot" toteutumaa. Palvelujen ostot toteutuivat 31 063 euroa yli suunnittelun.

Varsinais-Suomen liiton tarkastussäännön 9 §:n mukaan tarkastuslautakunta antaa maakuntavaltuustolle vähintään viikkoa ennen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyä arvionsa maakuntavaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta edellisenä vuonna. Lautakunta esittää arvionsa myös tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja maakuntahallituksen lausunnosta. Lautakunta esittää maakuntavaltuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Muu tasekirjaan sisällytettävä aineisto on nähtävillä maakuntahallituksen Teamsissa.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Varsinais-Suomen liiton vuoden 2025 talousarvion käyttötalousuunnitelman tilinylitykset ja merkitä tiedoksi käyttötalouden toteutumisvertailun 1.1.2025–31.12.2025.
2. esittää maakuntavaltuustolle vuoden 2025 tilikauden tuloksen hyväksymistä ja ylijäämäksi 60 280 euroa, joka lisätään edellisten vuosien ylijäämään.
3. allekirjoittaa vuoden 2025 tilinpäätöksen ja päättää jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.
4. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen maakuntavaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös

Hallintojohtaja Petra Määttänen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Ville Valkonen poistui kokouksesta klo 10.20. Saku Nikkanen siirtyi johtamaan puhetta.

§ 39

Henkilöstökertomus 2025

VSLDno-2026-33

Liitteet

- 1 Henkilöstökertomus 2025

Varsinais-Suomen liitossa noudatetaan Kunta- ja hyvinvointialueyönantaja KT:n vuonna 2021 antamaa suositusta henkilöstökertomuksen laadinnasta. Henkilöstökertomus laaditaan vuosittain, ja sen tehtävänä on antaa johdolle ja päättäjille kokonaiskuva henkilöstövoimavarojen nykytilasta ja kehityssuunnista.

Henkilöstökertomuksen laadinta on osa tiedolla johtamista. Kertomuksessa analysoidaan henkilöstön henkisen ja fyysisen tilan muutoksia sekä henkilöstökustannusten kehitystä, ja näitä tietoja hyödynnetään päätöksenteon ja toiminnan suunnittelun tukena. Kertomuksessa tarkastellaan myös sitä, miten henkilöstösuunnitelmassa asetetut Varsinais-Suomen liiton strategiaa tukevat henkilöstöhallinnon kehittämistavoitteet ovat toteutuneet.

Varsinais-Suomen liiton henkilöstökertomuksessa tarkastellaan henkilöstövoimavaroja KT:n suosituksen mukaisista näkökulmista:

1. Hyvinvoiva työyhteisö
2. Osaava ja uudistuva henkilöstö
3. Parempi johtaminen

Henkilöstövoimavarojen kehittymistä seurataan eri mittareiden ja tunnuslukujen avulla. KT:n suosituksen mukaisesti kunnissa, kuntayhtymissä ja hyvinvointialueilla raportoidaan viisi yhteisesti kerättävää tunnuslukua:

1. henkilötyövuosi
2. henkilöstön ikärakenne
3. vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus
4. sairauspoissaolot
5. henkilöstön osaamisen kehittäminen / koulutuspäivät

Lisäksi raportoidaan muita yleisiä henkilöstövoimavaroja kuvaavia tunnuslukuja, kuten henkilöstömäärä, työajan jakautuminen, työvoimakustannukset ja henkilöstöinvestoinnit. Varsinais-Suomen liitolla on myös omia henkilöstöpolitiikan tavoitteita tukevia mittareita.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt henkilöstökertomusta 2025 kokouksessaan 11.3.2026.

Yhteistyökomitea on käsitellyt henkilöstökertomusta 2025 kokouksessaan 16.3.2026.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Jonna Miettinen, henkilöstösuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä henkilöstökertomuksen 2025 tiedoksi.

Päätös

Henkilöstösuunnittelija Jonna Miettinen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Ville Valkonen palasi kokoukseen klo 10.40.

§ 40

Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston toimintakertomus 2025 ja toimintasuunnitelma 2026

VSLDno-2026-106

Liitteet

- 1 Eurooppa-toimiston toimintasuunnitelma 2026
- 2 Eurooppa-toimiston toimintakertomus 2025

Eurooppa-toimisto on Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen liiton ylläpitämä toimisto Brysselissä. Toimiston pääasiallisina tehtävinä ovat EU-politiikan seuranta ja edunvalvonta sekä EU-rahoituksen tuki. Toiminnan painopisteinä ovat EU:n monivuotinen rahoituskehys, alue- ja kaupunkipolitiikka, saavutettavuus, ilmasto- ja ympäristötyö sekä meri.

2025 toimintakertomus

Eurooppa-toimiston toiminnan keskiössä oli 16.7. julkaistun EU:n monivuotisen 2028–2034 rahoituskehyselähdotuksen seuranta ja siihen vaikuttaminen. Tavoitteita vietiin eteenpäin erityisesti kuutoskaupunki- ja ELSA9-yhteistyössä sekä eri verkostojen kautta. Yksi keskeinen onnistuminen oli, kun jäsenmaiden liikenneministerit hyväksyivät joulukuussa Helsinki–Turku–Tukholma-yhteyden EU-tukikelpoiseksi. EU-rahoituksen osalta toimiston tekemästä vuosittaisesta selvityksestä käy ilmi, että Varsinais-Suomeen saatiin vuonna 2024 alkaneisiin EU-hankkeisiin yhteensä 55,6 miljoonaa euroa. Tulos oli toiseksi paras vuodesta 2016 lähtien tehtyjen rahoitus selvitysten joukossa.

2026 toimintasuunnitelma

Uusien politiikka-avauksien ja lainsäädännön seuraamisen lisäksi Eurooppa-toimisto tulee jatka-maan aktiivista edunvalvontaa monivuotiseen rahoituskehyselähdotukseen liittyen. Vuosi 2026 on kriittinen MFF-valmistelun sisältöjen osalta, sillä tavoitteena on saada MFF-lainsäädäntö valmiiksi kuluvan vuoden aikana.

Edunvalvontamme tulee keskittymään erityisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- Alue- ja kaupunkilähtöisen kehittämisen ja monitasoisen hallintomallin turvaaminen
- Länsiradan ja Länsiyhteyden EU-rahoitusmahdollisuuksien turvaaminen
- Kilpailukykyrahaston osallistumismahdollisuuksien turvaaminen kaupunki- ja aluetoimijoille sekä missio-rahoituksen turvaaminen
- Uuden maatalouspolitiikan mahdollisuuksien hyödyntäminen Saaristomeri-työssä.

Eurooppa-toimisto jatkaa aktiivista viestintää 10 kertaa vuodessa ilmestyvän uutiskirjeen, uudistettujen verkkosivujen (turkueuoffice.fi) sekä LinkedIn- ja Instagram-kanavien kautta.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Saara Nuotio-Coulon, Eurooppa-toimiston päällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Eurooppa-toimiston vuoden 2025 toimintakertomuksen ja vuoden 2026 toimintasuunnitelman tiedoksi ja
2. hyväksyy omalta osaltaan toimintasuunnitelman ehdotukset Eurooppa-toimiston vuoden 2026 toiminnan pohjaksi.

Päätös

Eurooppa-toimiston päällikkö Saara Nuotio-Coulon esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Ville Valkonen siirtyi johtamaan puhetta klo 10.42.

Maakuntahallitus, § 5, 27.01.2025
Maakuntahallitus, § 41, 23.03.2026

§ 41

Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaluonnos

VSLDno-2023-677

Maakuntahallitus, 27.01.2025, § 5

Valmistelijat / lisätiedot:

Heikki Saarento, suunnittelujohtaja, heikki.saarento@varsinais-suomi.fi

Liitteet

1 Vesien_ja_voimien_vaihemaakuntakaava_OAS

Maakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 10.6.2024 (§ 23) käynnistää Varsinais-Suomen maakuntakaavan päivityksen laatimisen.

Vaihemaakuntakaavalle on valmisteltu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kuvattu muun muassa vaihemaakuntakaavan lähtökohtia ja tavoitteita. Siinä on esitetty myös kaavaprosessin aikataulu ja miten osalliset voivat osallistua kaavan laadintaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville vaihemaakuntakaavan vireilletulon kuuluttamisen yhteydessä ja sitä päivitetään prosessin aikana.

Vaihemaakuntakaavassa käsitellään maakuntakaavoituksen ohjausryhmän kokouksessa 8.10.2024 (muistio toim. sähköpostitse) käytyjen keskustelujen pohjalta erityisesti maakunnan energiahuollon (tuotanto ja siirto) ja vesiensuojelun teemoja.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma esitellään kokouksessa (OAS-luonnos liitteenä).

Lisätietoja: <https://varsinais-suomi.fi/suunnittelu/maakuntakaava/vireilla-olevat-maakuntakaavat/>

Maankäyttöjaosto päättää

1. valtuuttaa liiton viraston viimeistelemään Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman
2. esittää maakuntahallitukselle, että se päättää Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan MRL 63 §:ssä ja MRA 30 §:ssä säädetyllä tavalla.

Liitteet

Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos

Maankäyttöjaoston kokouksen jälkeen Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on viimeistelty ja taitettu nähtäville asettamista varten liiton virastossa.

Vaihemaakuntakaavan kärkiteemojen selvitystilanne

1. Energiahuolto

Varsinais-Suomen liitossa on meneillään energiajärjestelmän kehittymistä erittelevä taustaselvitysten sarja "Kestävän energiahuollon tulevaisuus, tilatarpeet ja kehittyminen Varsinais-Suomessa", jota rahoitetaan ympäristöministeriön vihreän siirtymän investointien varoista. Kokonaisuudessa on yhteensä neljä osaa:

- a. teollinen aurinkovoima, raportti ja verkkokarttapalvelu valmistunut toukokuussa 2024
- b. maatuulivoiman päivitysselvitys, viimeisteltävänä ja julkaistaan keväällä 2025
- c. siirtoyhteydet ja nousevat energiamuodot, vireillä ja julkaistaan loppukesällä 2025 (sähkön ja vedyn siirtoyhteydet, varastointi sekä energiamuodoista ympäristölämpö, vetytalous ja synteettiset sekä pienydinvoima)
- d. yhteenveto energiajärjestelmän kokonaisuuden kannalta ja tulosten tulkinta maakuntakaavoituksen näkökulmasta, työstetään kesällä 2025 ja julkaistaan loppukesällä 2025

Selvityssarjan kuvaus ja tuotokset ovat Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla <https://varsinais-suomi.fi/suunnittelu/aluosuunnittelu/kestavan-energiahuollon-tulevaisuus-varsinais-suomessa/>

2. Vesiensuojelu

Vesiensuojelun teemassa tukeudutaan pitkälti tuoreisiin valtakunnallisiin ja alueellisiin, muiden tahojen tuottamiin selvityksiin. Niitä on tehty etenkin peltoeroosiosta, mutta myös esimerkiksi tulvariskialueista.

- Suomen peltojen karttapohjainen eroosioluokitus - Karttojen kattavuus ja käyttömahdollisuudet. Harri Lilja, Eila Turtola, Jari Hyväluoma, Oiva Hakala, Markku Puustinen ja Jaana Uusi-Kämpä. MTT raportti 133. 2014
- Suomen peltojen karttapohjainen eroosioluokitus: Valtakunnallisen kattavuuden saavuttaminen ja WMS-palvelu. Harri Lilja, Markku Puustinen, Eila Turtola ja Jari Hyväluoma. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 42/2017
- Ravinteiden kierrätys alkutuotannossa ja sen vaikutukset vesien tilaan - KiertoVesi-hankkeen loppuraportti. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 22 /2019.
- Suomen maaperän seuranta, tila ja käytön ohjauskeinot. Toimittaja: Haavisto, Teija. Ympäristöministeriö 16.08.2023
- Kuidun ja rakennekalkin vesiensuojeluvaikutukset 2.0 (RAKENNE-KUITU 2.0) hankkeen loppuraportti. Ympäristöministeriö 28.6.2024
- Vesien- ja merenhoidon ohjaus, rahoitus ja tuloksellisuus - Maatalouden ravinnekuormituksen vähentäminen. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 10/2024. Helsinki 2024.

Suomen merialueiden ja erityisesti Saaristomeren tilaa on tutkittu ja seurattu pitkään. Keskeisiä toimijoita ovat olleet Suomen ympäristökeskus (SYKE), Luonnonvarakeskus (Luke), yliopistot ja alueelliset ELY-keskukset. Seurantaa tehdään useilla menetelmillä, kuten vesinäytteiden, satelliittikuvien, tutkimusalusten mittaustiedon, biologista seurannan sekä mallinnus- ja pitkäaikaisaineistojen avulla.

<https://www.ymparisto.fi/fi/ympariston-tila/vesi>

Kestävän kehityksen asiantuntijaorganisaatio Valoniassa, joka on osa Varsinais-Suomen liittoa, on tehty pitkäjänteisesti vesiensuojelutyötä mm. alueen virtavesien kunnostusta sekä haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyn opastusta. Uudempina teemoina nousussa ovat myös maaperän hyvinvoinnin ja suojelun aiheet. Valoniassa kerätty tieto ja osaaminen on myös maakuntakaavoituksen käytössä.

Vireille tulosta kuuluttamisen jälkeen vaihemaakuntakaan selvitystyö jatkuu kohti valmisteluvaiheen kuulemista ja kaavaluonnosta yhteistyössä kuntien ja kaavan teemojen kannalta keskeisten sidosrymien kanssa. Samalla tarkennetaan kaavatyön lähtökohtia, tavoitteita ja lisäselvitystarpeita edelleen. Uudistuvan ja lausunnolla olevan alueidenkäyttölain muutokset otetaan valmistelussa huomioon. Kaavan MRA 11 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidetään kesän 2025 aikana.

Asia esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman
2. että Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan AKL 63 §:ssä ja MRA 30 §:ssä säädetyllä tavalla.

Päätös

Maakunta-arkkitehti Virpi Mamia esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus, 23.03.2026, § 41

Liitteet

- 1 Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaselostus LUONNOS MH 23032026
- 2 Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan kumottavat merkinnät LUONNOS 23032026
- 3 Vesien ja voimien vaihemaakuntakaava LUONNOS 23032026
- 4 Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan kaavamerkinnät ja -määräykset LUONNOS 23032026.pdf

Maakuntavaltuusto päätti käynnistää Varsinais-Suomen maakuntakaavan tarkistamisen 10.6.2024. Päivitys keskittyy kahteen maakunnan kannalta ajankohtaiseen ja toisiaan täydentävään teemaan: vesien tilan parantamiseen ja puhtaan energian edistämiseen.

Valmistelu on edennyt valmisteluvaiheen eli luonnoksen asettamiseen nähtäville, jona aikana luonnoksesta voi jättää mielipiteen. Lausunnot pyydetään kunnilta, viranomaisilta ja keskeisiltä toimijatahoilta. Nähtävilläoloaikana järjestetään

seutukohtaiset vuorovaikutustilaisuudet. Kaavatyölle asetettu ohjausryhmä on kokoontunut valmisteluajana neljä kertaa. Sen lisäksi on järjestetty viranomaisneuvottelu ja useita teemoja koskevia toimija- ja yhteistyötahotapaamisia. Kaavaa esiteltiin iltakoulussa 24.2.2026 maakuntahallitukselle ja aluesuunnittelujaostolle.

Valtiolla ja Varsinais-Suomella on vahva yhteinen tahtotila Saaristomeren tilan parantamiseksi ja energiamurroksen vauhdittamiseksi. Saaristomeren osalta tavoitteena on ravinnekuormituksen merkittävä vähentäminen, valuma-aluelähtöinen vesiensuojelu ja alueen nostaminen ravinnekierron mallialueeksi. Energiamurroksessa korostuvat puhdas energia, huoltovarmuus ja teollisuuden uudistuminen, jotka tulee huomioida alueellisessa maankäytössä.

Varsinais-Suomen identiteettiä muovaavat sekä maakunnalle tärkeä maatalous että Saaristomeren laaja ja monimuotoinen saaristo. Maakunnassa on lisäksi kasvavaa energiaintensiivistä teollisuutta ja yhteiskunta sähköistyy myös lämmöntuotannossa ja liikenteessä. Energiajärjestelmän tulee olla monitasoinen ja monipuolinen sekä toimintavarmoin siirtoyhteyksin kytkeytynyt. Näiden tekijöiden kokonaisuus muodostaa Varsinais-Suomen erityisprofiilin ja keskeisen lähtökohdan maakuntakaavan ratkaisuisissa.

Maakuntakaavan valmistelun ohjausryhmän evästysten mukaan vesiensuojelun vaikuttavuutta tulee maakuntakaavassa vahvistaa ja kohdentaa toimenpiteet tehokkaasti, samalla turvaten elinkeinonharjoittamisen edellytykset myös tulevaisuudessa. Energian tuotannon, -varastoimisen ja siirtämisen ohjauksen on oltava selkeää ja ajantasaista. Maakunnallisesti merkittävän tuulivoimatuotannon potentiaalin vähentymisen sekä teollisen aurinkovoiman sijoittamisen näkökulmat kuntakaavoitukseen tulee esittää läpinäkyvästi. Samalla tulee varmistaa, että kunnille tarjottava tieto on oikea-aikaista ja helposti hyödynnettävissä niiden omassa valmistelussa. Lisäksi on nähty tarpeellisenä arvioida, miten maakuntakaava voisi toimia aluekehittämisen välineenä myös rahoituksen kohdentamisen näkökulmasta. Kaavan tulee kokonaisuutena olla hyväksyttävä, käytännöllinen ja selkeä strategisen tason ohjausväline.

Maakuntakaava esittää koko maakunnan alueelle kokonaiskuvaa selventävän ratkaisun, joka kuvataan alla. Valmistelussa on lisäksi arvioitu, miten maakuntakaavalla voidaan edistää vesien tilan parantamista vaikuttavammin. Maakuntakaavan karttamaiselle luonteelle soveltuva keino perustuu tietopohjaiseen maantieteelliseen kohdentamiseen ja siten vaikuttavuudeltaan merkittävimpien alueiden osoittamiseen. Strategisen suunnitelman periaatteiden mukaisesti ja lainsäädännöllisten toimivaltarajojen puitteissa on kehittämisperiaatteena esitetty resurssien kohdentamista erityisen eroosioherkille alueille. Kaavaprosessissa on tärkeää selvittää, miten maakuntakaavan, EU:n alue- ja rakennerahastojen ja valtion budjetoimien ohjelmien (esim. Saaristomeri- ja Ahti-ohjelma) toimeenpanot voisivat keskinäisellä synergialla saavuttaa vaikuttavampia tuloksia. Sen sijaan EU-säädösten selkeästi rajaaman CAP-tuen viljelijäkohtaisiin jakokriteereihin maakuntakaavan kohdentamismerkinnöillä ei ole vaikutusta toisistaan täysin eriyettyjen järjestelmien takia.

Vedet

Varsinais-Suomen vesistöjen, erityisesti Saaristomeren, tila on heikko pitkään jatkuneen ravinnekuormituksen ja eroosion vuoksi. Saaristomeren tila on Suomen rannikkovesistä kuormitetuin fosforin osalta, ja yli 70 % kuormituksesta tulee maataloudesta. Savimaat, eroosioherkät pellot, sisäinen kuormitus sekä ilmastonmuutoksen voimistama valunta heikentävät tilannetta entisestään. Nykyiset ohjaukset ovat hajanaisia ja riittämättömiä, eikä hyvää tilaa saavuteta nykytoimilla vuosikymmeniin. Vesien tilan parantaminen edellyttää alueellisesti tarkempaa ohjausta ja resurssointia, valuma-alueelähtöistä suunnittelua sekä toimenpiteiden kohdentamista riskialueille.

Voimassa oleva Varsinais-Suomen maakuntakaava sisältää koko maakuntaa koskevan vesiensuojelun yleismääräyksen, joka velvoittaa, että kaikki yksityiskohtainen maankäytön suunnittelu ja rakennustoimenpiteet tulee tehdä vesiensuojelutavoitteita edistävien vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tehdä Varsinais-Suomen pitkäjänteinen tavoite vesien tilan parantamisesta näkyväksi maakuntakaavassa tarkentamalla ja kohdentamalla voimassa olevan kaavan vesiensuojelun yleismääräystä. Tavoitteena on vähentää Saaristomeren ja eteläisen Selkämeren ravinnekuormitusta sekä vahvistaa vesiensuojelun vaikuttavuutta suuntaamalla toimet ja resurssit riskialueille. Lisäksi kaava ohjaa kuntia ja viranomaisia valuma-alueelähtöiseen suunnitteluun sekä tulvariskien ja eroosioherkkyyden huomioimiseen.

Kaava esittää maakunnallisen ratkaisun vesien tilan parantamiseksi ja tunnistaa paikkatietoon perustuen Varsinais-Suomen eroosioherkimmät alueet. Uusi valuma-alueita koskeva yleismääräys korostaa kokonaiskuormituksen ja toimintojen yhteisvaikutusten huomioimista. Toimenpiteiden tulee vähentää ravinnekuormitusta ja eroosiota, ja ne on kohdennettava selkeisiin riskikohtiin yhteistyössä vesiensuojeluviranomaisten kanssa.

Erityisen eroosioherkät alueet osoitetaan uudella osa-aluemerkinnällä, joka kokoaa laajat, uomiin kytkeytyvät korkean riskin alueet. Kehittämissuunnitelma esittää niille vahvempaa resurssointia toimenpiteiden toteuttamiseksi. Kyseisten alueiden maankäyttöä ohjataan maakuntakaavan voimassa olevalla pohjamaankäyttömerkinnällä, joka on valtaosalla alueista maa- ja metsätalousvaltainen.

Lisäksi Turun rannikon valtakunnallisesti merkittävä tulvariskialue osoitetaan erillisellä osa-aluemerkinnällä.

Kaava muodostaa selkeän kolmiportaisen järjestelmän: koko maakuntaa koskevan voimassa olevan yleismääräyksen, uuden valuma-aluepainotteisen yleismääräyksen sekä erityisen eroosioherkkien alueiden osa-aluemerkinnän.

Voimat

Maakuntakaavan on vastattava energiamurrokseen siten, että fossiilittoman energian tuotanto, varastointi ja siirto sovitetaan yhteen muun maankäytön kanssa. Tavoitteena on toiminta- ja huoltovarma, monitasoinen, teknologisesti kehittyvä ja kokonaiskestävä energiajärjestelmä maakunnassa.

Siirtoyhteydet ja niiden kehitysmahdollisuudet ovat keskeinen edellytys sähköistyvän teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen kehitykselle sekä vetytalouden viriämiselle. Varsinais-Suomi on prosessiteollisuuden koulutuksen ja osaamisen sekä energiatuotteiden jatkojalostamisen maakunta. Suurin osa raakaenergiasta tuodaan maakuntaan jatkossakin, kuten muuallekin etelän kasvukeskuksiin. Kattavat ja kapasiteetiltaan riittävät yhteydet ovatkin välttämättömiä. Kaavaluonnoksessa osoitetaan kansallisen vetyverkon YVA-linjaukset yhteystarpeina, esitetään sähköverkon kehittämistarpeet ja neljä uutta yhteystarvetta sekä osoitetaan Raisioon uusi muuntoasema liityntöineen.

Maakunnallisesti merkittävän tuulivoiman sijoittamisen mahdollisuuksia rajaavat kasvaneet voimalakoot ja tiukentunut kansallinen sijoittamisen ohjaus. Asutus muodostaa merkittävimmän rajoitteen Varsinais-Suomessa. Lisäksi soveltuvien alueiden tunnistamisessa on huomioitu myös virkistyskäyttö, luonto- ja kulttuuriarvot, kriittinen infra ja puolustusvoimien alueet. Maakuntakaava osoittaa yhden maakunnallisesti merkittävän tuulivoima-alueen ja kahdeksan pienempää, mutta maakunnallisesti merkittävää tuulivoimakohdetta.

Teollisen aurinkovoiman sijoittaminen edellyttää tarkempaa hankekohtaista tarkastelua kunnissa. Maakuntakaavassa annetaan suunnittelumääräys, joka osoittaa periaatteita yksityiskohtaisemmille suunnittelutasoille. Tarkentuvassa suunnittelussa arvioidaan hankekohtaisten lähtötietojen ohella sijoitusalan maanpeitettä ja maaperää, maiseman ominaisuuksia ja ympäröivää maankäyttöä.

Energjarakenteiden suunnittelumääräykset edellyttävät kattavaa vaikutusten arviointia, joka huomioi myös vesistövaikutukset sekä eri toimintojen yhteisvaikutukset. Suunnitelmien on täytettävä korkeat laatu- ja kestävyysvaatimukset siten, että merkittävät haitalliset vaikutukset vältetään ja vähäisempiä vaikutuksia pyritään lieventämään. Kaasulinjoja koskevissa suunnittelumääräyksissä painotetaan turvallisuuden huomioimista.

Aiempi käsittely

Maankäyttöjaosto käsitteli asiaa kokouksessaan 18.12.2023.
Maankäyttöjaosto käsitteli asiaa kokouksessaan 25.3.2024.
Maakuntahallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 20.5.2024.
Maakuntavaltuusto käsitteli asiaa kokouksessaan 10.6.2024.
Maankäyttöjaosto käsitteli asiaa kokouksessaan 16.12.2024.
Maakuntahallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 27.1.2025.
Aluesuunnittelujaosto käsitteli asiaa kokouksessaan 9.3.2026.

Valmistelija/lisätiedot

suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin
maakunta-arkkitehti Kaisa Äijö
erikoissuunnittelija Timo Juvonen
erikoissuunnittelija Kristina Karppi

erikoissuunnittelija Arttu Koskinen
paikkatietosuunnittelija Satu Kottonen

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. asettaa Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan luonnoksena nähtäville,
2. pyytää siitä tarvittavat lausunnot ja
3. velvoittaa valmistelutyöryhmän järjestämään vuorovaikutusmenettelyn (Alueidenkäyttölaki § 6 ja § 62, Maankäyttö- ja rakennusasetus § 8)

Maakuntahallitus valtuuttaa valmistelutyöryhmän tekemään aineistoon tarvittaessa teknisiä täydennyksiä ennen nähtäville asettamista.

Päätös

Suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin esitteli asian.

Puheenjohtaja Valkonen ehdotti asian jättämistä pöydälle huhtikuun maakuntahallituksen kokoukseen asti.

Maakuntahallituksen jäsenet Nicke Wulff, Saku Nikkanen ja Pekka Kuusisto kannattivat ehdotusta.

Maakuntahallitus päätti jättää asian pöydälle puheenjohtajan ehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin, että Anna-Leena Yli-Jama ilmoitti olevansa esteellinen (intressijäävi), eikä osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon. Anna-Leena Yli-Jama poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Merkittiin tiedoksi, että Anna-Leena Yli-Jaman varajäsen Anu Aaltonen saapui kokoukseen klo 11.20.

§ 42

Asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännöstä VNS 5/2025

VSLDno-2026-87

Liitteet

1 ALKE-selonteko

Eduskunnan hallintovaliokunta on 4.3.2026 saapuneella kirjeellään pyytänyt Varsinais-Suomen liiton asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selonteosta VNS 5/2025.

Selonteon tarkoituksena on arvioida ja kuvata alueiden kehittämisen ja sen lainsäädännön kokonaisuutta ja toimeenpanoa. Tarkasteltavina ovat Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021 (toimeenpanolaki) sekä Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 757/2021 (rahoituslaki) sekä näitä täydentävät asetukset.

Selonteossa arvioidaan alueiden kehittämisen järjestelmän ja rahoituksen toimivuutta ja vaikuttavuutta vuonna 2026 alkavan lainsäädännön uudistamisen pohjaksi. Lainsäädäntöä arvioidaan käytettävissä olevien resurssien kannalta. Uuden aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2028 alusta uuden EU-ohjelmakauden alkaessa. Selonteossa ei tehdä konkreettisia linjauksia lainsäädäntöuudistuksen sisällöksi.

Keskeisinä tarkastelun kohteina selonteossa ovat nk. toimeenpanolain osalta kansallisen aluekehittämisen toimintamallin osa-alueet, kuten kansallinen koordinointi ja yhteensovittaminen, valtioneuvoston yhteistyö ja vuoropuhelu alueiden kanssa sekä valtioneuvoston aluekehittämispäätös sekä maakuntaohjelmat.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta selonteossa tarkastellaan erityisesti ohjelman valmistelua ja hallinnointia. Hallinnon osalta keskeisenä tarkastelun kohteena ovat viranomaisten roolit ja tehtävät. Lisäksi selonteko sisältää tarkastelun Interreg-ohjelmien hallinnoinnista Suomessa ja kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanosta.

Selonteon valmistelua on tukenut työryhmä, jossa olivat edustajat keskeisistä ministeriöistä, maakuntien liitoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (jäljempänä ELY-keskus) sekä Kuntaliitosta. Varsinais-Suomen liitosta työryhmän työskentelyyn osallistui aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio edustaen Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntia. Keväällä 2025 asiaan liittyen järjestettiin myös laaja sidosryhmien kuuleminen, johon toimitettiin maakuntien yhteinen kannanotto.

Pyydetty asiantuntijalausunto on toimitettu hallintovaliokunnalle 16.3.2026.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi seuraavan asiantuntija/virastolausuntona 18.3.2026 hallintovaliokunnalle toimitetun lausunnon:

1. Johdanto ja lausunnon kohdentuminen

Varsinais-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta VNS 5/2025, joka koskee aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädäntöä ja sen mahdollisia uudistamistarpeita uudelle ohjelmakaudelle 2028–2034.

Selonteko antaa kattavan kuvan aluekehittämisjärjestelmän nykytilasta, haasteista ja tulevista kehittämistarpeista. Nykyisen aluekehittämisjärjestelmän perusrakenne on selonteon mukaan toimiva, mutta sen vaikuttavuus kärsii osin päällekkäisestä hallinnosta, hajanaisista toimivaltuuksista, monimutkaisista ohjelmaprosesseista sekä kansallisen ja EU-tasoisien suunnittelun aikataulueroista.

Varsinais-Suomen liitto tarkastelee lausunnossaan erityisesti maakuntien roolia, Varsinais-Suomen erityispiirteitä asiaan liittyen sekä esittää kehittämisehdotuksia huomioitavaksi tulevassa lainsäädäntövalmistelussa.

2. Maakuntien liittojen roolin arviointi

Maakuntien liitot toimivat strategisina aluekehittäjinä ja vastaavat maakuntaohjelman laatimisesta, alueellisen yhteistyön koordinaatiosta sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan alueellisesta toimeenpanosta.

Selonteko tunnistaa liittojen vahvuudet, mutta siinä kuvataan myös havaittuja haasteita. Selonteossa on nostettu monin osin haasteeksi mahdolliset ristiriidat ja jännitteet maakunnan liittojen, keskuskaupunkien ja ELY:jen kanssa. Tämä on liian pitkälle menevä yleistys, sillä yhteistyö on sujuvaa ja yhteisiin tavoitteisiin tähtäävää. Prosesseja ja yhteistyötä kehitetään vahvassa yhteisymmärryksessä. Haasteiden korostaminen tässä yhteydessä ei anna todellista kuvaa yhteistyön toimivuudesta ja eduista vaan lisää tarpeettomasti vastakkainasettelua ja eri toimijoiden siiloutumista.

Varsinais-Suomen liitto ei myöskään tunnista selonteossa mainittuja mahdollisia ristiriitoja maakunnallisen edunvalvonnan tai aluekehittämisen välillä. Strategia-, suunnittelu-, rahoitus-, yhteistyö- ja edunvalvontatoimet ovat maakunnan elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämisen näkökulmia ja nämä kaikki toimet tukevat maakunnan liiton perustehtävää eli elinvoiman lisäämistä ja hyvinvointia maakunnassa eri instrumentein ja keinoin.

Kaikki Euroopan maat ja alueet ovat merkittävien muutoksen ja haasteiden edessä. Haasteisiin vastaaminen vaatii uusia kestävästi kasvun ratkaisuja. EU rahoituksen koordinointi ja päätökset tulee tehdä mahdollisimman lähellä toimijoita, jotta tällaisia ratkaisuja saadaan aikaiseksi. Maakunnan liitot ovat tähän todennetusti toimivien

ratkaisu. Maakunnan liitot kehittävät Suomea yhdessä muiden kehittäjäorganisaatioiden ja yritysten kanssa.

3. Varsinais-Suomen liiton erityispiirteet

Varsinais-Suomen liitto toimii Interreg Central Baltic -ohjelman hallintoviranomaisena, mikä antaa sille poikkeuksellisen kansainvälisen roolin.

Maakunta kuuluu muuttovoittajiin ja sen kasvu, elinkeinoelämän vahvuudet sekä työssäkäyntialueen laajeneminen vahvistavat tarvetta strategiselle, yliaalueelliselle yhteistyölle mutta myös lisäävät tarvetta EU- ja kansallisten tuki-instrumenttien saatavuudelle.

Varsinais-Suomen saariston erityispiirteet ja haasteet tulee huomioida vastaavalla tavalla kuin esim. NSPA- tai itäraja-alueiden on menetelty.

4. Kehittämisehdotukset

Selonteossa on kuvattu aluekehityksen nykyjärjestelmä vahvuuksineen, rooleineen ja haasteineen kohtuullisen hyvin. Varsinais-Suomen liitto haluaa tässä lausunnossa korostaa tulevan lainsäädäntövalmistelun pohjaksi erityisesti seuraavia asioita:

- Maakunnan liitojen roolin selkeyttäminen ja vahvistaminen lainsäädännössä.
- Rahoitus- ja hallintotehtävien ja kansallisen ylisäätelyn ja kontrollin vähentäminen on välttämätöntä, jotta esimerkiksi eri rahoitusohjelmien hallinnointikustannukset ja ohjelmien toimeenpano eivät vie suhteettomasti resursseja varsinaiselta kehittämistoiminnalta. Varsinais-Suomen liiton kokemukset useamman maakunnan EU-rahoituksen hallinnoinnista ja koordinoinnin keskittämisestä yhteen liittoon ovat olleet positiivisia. Tämä malli on kustannustehokas ja se tulisi huomioida hyvänä käytäntönä myös uuden lainsäädännön valmistelussa.
- Tulevassa lainsäädännössä on edelleen säilytettävä mahdollisuus kansallisiin aluekehittämisrahoituksiin yhtenä keskeisenä, ketteränä ja tuloksekkaana tuki-instrumenttina.
- Yliaalueellisen yhteistyön vahvistaminen niin maakuntien kuin maakuntien, keskuskaupunkien ja valtion aluehallinnon kesken.
- Kansallisen ja EU-tasoisien suunnittelun parempi aikatauluyhteensovitus huomioiden kuitenkin maakuntien liitojen roolin demokraattisena päätöksentekuelimenä (vrt nelivuotinen valtuustokausi ohjaa mm. maakuntastrategia- ja -ohjelmaprosesseja).
- Varsinais-Suomen erityistehtävien ja erityispiirteiden huomioiminen tulevassa lainsäädäntöuudistuksessa.

5. Yhteenveto

Selonteko tunnistaa hyvin maakuntien liitojen keskeisen roolin aluekehittämisessä. Varsinais-Suomen liiton osalta korostuvat erityisesti kansainvälinen rooli Interreg-ohjelmissa, kasvava työmarkkina-alue, TKI-toiminnan vahva painotus sekä tarve lainsäädännön selkeyttämiselle. Tulevia lakimuutoksia valmisteltaessa on tärkeää

vahvistaa liittojen strategista roolia, aluekehittämisen toimeenpanotehtävien sujuvuutta sekä keventää hallinnollista taakkaa.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Anu Aaltonen poistui kokouksesta klo 12.03.

Merkittiin tiedoksi, että Anna-Leena Yli-Jama saapui takaisin kokoukseen klo 12.04.

§ 43

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta saaristolaiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta.

VSLDno-2026-83

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt [lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta uudeksi saaristolaiksi ja valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta](#). Lausunto on pyydetty toimittamaan 14.4.2026 mennessä lausuntopalvelussa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi saaristolaki. Voimassa oleva laki saariston kehityksen edistämisestä kumottaisiin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan Vahva ja välittävä Suomi sisältyy kirjaus saaristolain päivittämisestä.

Esityksen tavoitteena on edistää saariston elinvoimaa ja vastata muuttuneeseen toimintaympäristöön saaristossa ja yhteiskunnassa. Ehdotetussa laissa säädettäisiin kuntien ja hyvinvointialueiden velvollisuudesta huolehtia siitä, että saariston vakituksilla asukkailla on käytettävissään palvelut saariston erityisolot huomioon ottaen sekä siitä, että saariston elinvoiman kehitys ja erityispiirteet otetaan huomioon saaristoa koskevassa päätöksenteossa. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös, että saariston erityisolosuhteet on otettava huomioon tuen tarvetta lisäävänä tekijänä muun lainsäädännön tukitoimien suunnittelussa ja kohdennuksessa.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi valtion velvollisuudesta huolehtia yhteysalusliikenteen järjestämisestä niin, että ulko- ja välisaaristossa olisi käytettävissä vakituksen asumisen kannalta välttämättömät palvelut. Palveluiden olisi oltava joustavat sekä maksuttomat tai hinnaltaan kohtuulliset. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuudesta. Yhteysalusliikenteen palveluntuottajan olisi varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin sekä valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin ja huolehdittava toiminnan jatkumisesta niiden aikana.

Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että saaristoa ja siihen kuuluvia vesialueita koskevissa alueidenkäyttölain mukaisissa kaavoissa ja muissa suunnitelmissa on otettava huomioon saaristolaissa säädetyt tavoitteet. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös avustuksesta saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon. Elinvoimakeskukset myöntäisivät avustuksen hakemuksesta valtion talousarvion rajoissa valtionavustuslain mukaisena valtionavustuksena.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi lisäksi valtioneuvoston velvollisuudesta saattaa eduskunta ajan tasalle antamalla eduskunnalle saariston tilanne- ja kehityskuva. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi parlamentaarisesta saaristoasian neuvottelukunnasta, jonka valtioneuvosto asettaisi. Maa- ja metsätalousministeriö vastaisi tilanne- ja kehityskuvan valmistelusta, ja saaristoasian neuvottelukunta toimisi maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi kuitenkin myös siitä, että saaristopolitiikan toteutus ja seuranta kuuluisivat

toimialallaan kullekin ministeriölle.

Hallituksen esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä työryhmän tuella. Työryhmässä on ollut edustajat ministeriöistä, elinvoimakeskuksista, Kuntaliitosta ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:stä sekä maakunnan liitoista. Maakunnan liittoja ovat edustaneet Varsinais-Suomen liitto, varalla Uudenmaan liitto sekä Etelä-Savon liitto, varalla Etelä-Karjalan liitto. Työryhmän toimikausi on 25.1.2024 – 31.12.2026.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2027.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Sami Heinonen, saaristo- ja maaseutuasiamies
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto pitää yli 45 vuotta vanhan lain päivittämistä tärkeänä. Laki on päivitettävä vastaamaan saariston muuttunutta toimintaympäristöä. Lain keskeisimpänä tavoitteena tulee edelleen olla saariston elinvoiman vahvistaminen ja saaristossa asumisen mahdollistaminen. Lisäksi sen on tunnistettava kausi- ja monipaikkainen asuminen, saariston kriittinen infrastruktuuri ja varautuminen sekä saaristoluonnon vaaliminen.

Kommentit koskien 1§ Lain tavoite ja 2§ Saaristopolitiikan toteutus ja seuranta

Lain tavoitteena on edellytysten luominen saariston elinvoiman vahvistamiselle ja saaristossa asumiselle, mikä on erityisesti nykyinen geopoliittinen tilanne huomioiden ensiarvoisen tärkeää. Asuttu ja aktiivinen sekä elinvoimainen saaristo on perustavoitteena keskeinen kansallinen turvallisuustekijä ja voimavara aluekehityksellisestä näkökulmasta. Saaristopolitiikan toteutuksen ja seurannan vastuuttaminen kaikille ministeriöille on perusteltu, jotta saaristo huomioidaan läpileikkaavana teemana kaikilla hallinnon aloilla.

Kommentit koskien 3§ Saariston käsite 4§ Saaristokunta 5§ Saaristoinen hyvinvointialue ja 6§ Kuntien ja hyvinvointialueiden palvelut saaristossa

Saariston määrittely ja sen jakautuminen Suomen ympäristökeskuksen luokituksen mukaisesti ulkosaaristoon, välisaaristoon, sisäsaaristoon ja saaristomaisiin manneralueisiin on perusteltu. Saariston käsite kuvaa aiempaa paremmin ilman kiinteää tieyhteyttä olevia merialueiden ja sisämaan saaria sekä sellaisia saaria ja mantereiden alueita, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavissa.

Muutokset tuovat läpinäkyvyyttä rahoituksen kohdentumiseen ja vähentää tulkinnanvaraisuutta.

Saaristokuntaa koskeva säännös on merkittävä, sillä se toimii pohjana kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien laskennassa. Osa valtionosuuksien laskennallisista kustannuksista määräytyy kunnan saaristoisuuden perusteella. Saaristokuntapykälää ei ehdotuksella esitetä muutettavaksi ja uudistus jääkin tältä osin keskeneräiseksi. Saariston käsitteen muutos tulisi kerralla koskea sekä saaristokuntaa että hyvinvointialueita. Kuntien rajaaminen muutoksen ulkopuolelle valtionosuusuudistuksen kaatumisen myötä ei tue uudistuksen tavoitteita, eikä kohtele alueita tasavertaisesti.

Hyvinvointialueiden tunnistaminen saaristolaissa on kannatettavaa. Saaristoisten hyvinvointialueiden toimintaedellytykset poikkeavat muista hyvinvointialueista saaristoisuuden takia. Ajalliset etäisyydet ovat pitkät ja saariston palvelut tuovat lisäkustannuksia sote- ja pelastuspalveluille. Varsinais-Suomen liitto korostaa, että saaristoisuuteen perustuvan rahoituksen tulee ennen muuta huomioida ne alueet, joissa saaristoisuus synnyttää merkittäviä haasteita sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastuspalveluille ja kohdentua näiden palveluiden rahoitukseen. Varsinais-Suomi on tällaisista alueista maassa keskeisin. Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää esimerkiksi vanhusten kotihoitopalveluita koko saariston alueella.

Kommentit koskien 7§ Yhteysalusliikenteen palvelut ja 8§ Yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuus

Suomen yhteysalusliikenteestä valtaosa sijoittuu Varsinais-Suomen saaristoon, jossa on 11 maamme 17:stä yhteysalusreitistä. Yhteysalusliikenteen järjestämisen ainoana periaatteena on tähän asti ollut saariston vakituinen asutus. Vakituiset asukkaat ovat edelleen tärkeitä saariston elinvoimaisuuden näkökulmasta, mutta myös kausiasukkaiden huomioiminen ja yhteys saariston elinkeinotoiminnalla on tärkeä tunnistaa.

Uudistettu pykälä velvoittaa valtion huolehtimaan ennen muuta ulko- ja välisaariston vakituisten asukkaiden kuljetustarpeista. Kausiasukkaat ja elinkeinotoiminta on kuitenkin huomioitu reittien ja liikennealueiden suunnittelussa. Raskaan liikenteen kuljetusten järjestämisestä on erikseen säädetty, mikä on elinkeinon harjoittajien osalta täysin välttämätöntä. Kuntien, hyvinvointialueiden ja Saaristoasiain neuvottelukunnan kuuleminen reittejä, liikennöintialueita ja palvelutasoa koskevissa asioissa on nähtävä hyvänä asiana. Liikenne- ja viestintäministeriön mahdollisuus asetuksella säätää mahdollisista maksuista lisää palvelutason läpinäkyvyyttä ja antaa taloudellista joustovaraa tarvittaessa. Yhteysalusliikenne on kuitenkin pidettävä maksuttomana saariston vakinaisille asukkaille.

Yhteysalusliikenteen päässä olevat saaret ja niiden asukkaat ovat erityisen haavoittuvaisessa asemassa tilanteissa, joissa yhteysalusliikenne ei toimi, sillä yhteysalusliikenne on usein ainoa kulkumuoto kyseisten saarten ja mantereiden välillä. Yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuudesta on säädetty erikseen varautumisenäkökulmasta erilaisiin häiriötilanteisiin, joita on jo koettu ainakin

koronapandemian yhteydessä, ja jotka ovat mahdollisia myös tulevaisuudessa. Yhteysalusliikenteen toiminta myös poikkeusoloissa on ensiarvoisen tärkeää ja palveluntuottajan velvoittaminen varautumiseen ja ennakointiin lakivelvoitteisesti on perusteltua. Tilaajan (Lounais-Suomen elinvoimakeskus) ja palvelun tuottajan (varustamo) välinen yhteistyö ja kommunikaatio on tässä keskeistä.

Kommentit §9 Saariston elinvoiman kehityksen ja erityispiirteiden huomioon ottaminen ja §10 Saariston elinkeinotoiminnan edistäminen

Pykälä ottaa kantaa saariston elinvoiman kehityksen ja erityispiirteiden huomioon ottamisen päätöksenteon yhteydessä silloin kun päätös kohdentuu saaristoon. Saaristovaikutusten arviointi maaseutuvaikutusten arvioinnin tapaan on tärkeä. Erilaiset paikalliset ja alueelliset saaristo-ohjelmat lisäävät osaltaan toimenpiteiden vaikuttavuutta, kun paikallisen äänen kuuleminen on varmistettu. Paikalliset ja alueelliset saariston toimielimet ovat edelleen tehokas kanava asiantuntemuksen tuomisesta päätöksentekoon ja pykälä huomioi myös tämän seikan.

Saariston elinkeinotoiminnan edistämässä viitataan saariston erityisolosuhteisiin tuen tarvetta lisäävänä tekijänä; tässä kohtaa myös esim. EU:n maaseutuohjelman yritystukien tukitasojen tulisi olla saaristossa muita alueita korkeammat saaristaisuudesta johtuvien kustannusvaikutusten kompensoimiseksi.

Lisäksi saariston elinvoimassa tulee huomioida kriittisen tietoliikenneverkon vahvistaminen. Saariston mobiiliverkko on nykyisellään haavoittuvainen. Tällä hetkellä digitaalinen verkko pysyy varajärjestelmän kautta toiminnassa ainoastaan 6 tuntia. Tämän jälkeen ei edes viranomaisten käyttämä VIRVE-verkko ole toiminnassa. Ruotsissa digitaalinen verkko pysyy käynnissä sähkökatkonkin aikana varajärjestelmällä 7 vuorokautta. Mobiiliverkon ja mastojen toiminta on pystyttävä turvaamaan varajärjestelmällä.

Kommentit §11 Alueiden käytön suunnittelu ja §12 Avustus saariston luonnon, maiseman tai kulttuuriympäristön hoitoon

Pykälä säättää, että saaristoa ja siihen kuuluvia vesialueita koskevissa alueidenkäyttölain mukaisissa kaavoissa ja muissa suunnitelmissa on otettava huomioon tämän lain 1 §:ssä säädetyt tavoitteet eli saariston elinvoiman vahvistaminen ja saariston sekä kulttuuriperinnön ja luontoarvojen säilyminen. Alueiden käytöllä voidaan katsoa olevan suuri merkitys saariston kehittämisessä; kulttuuriperintö ja luontoarvot eivät saa jäädä kehityksen jalkoihin.

Avustukset saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon ovat edelleen tärkeitä tässä toiminnassa mukana oleville kunnille ja yhdistyksille sekä säätiöille. Saariston kulttuuriympäristö ml. pykälässä mainitut rakennukset ja rakennelmat ovat osa kansallista kulttuuriperintöämme. Elinvoimakeskuksilla on alueellinen näkemys ja kyky toimia kyseisten avustusten myöntäjänä.

Kommentit §13 Saariston tilanne- ja kehityskuva ja §14 Saaristoasiain neuvottelukunta

Pykälä saariston tilannekuvan ajantasaisesta seurannasta on perusteltu. Valtioneuvoston velvoite saattaa tilannekuva saaristoa koskien säännöllisesti eduskunnan tiedoksi lisää politiikkatoimien vaikuttavuutta saaristossa ja edistää saaristokysymysten ratkaisua ja pitää saariston säännöllisesti esillä päätösten teossa.

Saaristoasiain neuvottelukunta on valtioneuvoston asettama ja sen parlamentaarisuus on pykälässä asianmukaisesti mainittu. Parlamentaarinen saariston elinvoimaa edistävä toimielin on Euroopan tasolla poikkeuksellinen ja sen aseman varmentaminen lakiteitse on edelleen perusteltua. Saaristoasiain neuvottelukunnan asema Maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä ja sen tehtävä saaristolain tavoitteiden seuraajana ja arvioitsijana on pykälässä selkeästi tuotu esiin samoin kuin sen asettamiseen liittyvät seikat. Pääsihteerin ja sihteeristön maininta pykälätasolla on olennainen seikka toiminnan käytännön toteutuksen kannalta.

Kommentit vaikutuksista (pääasialliset vaikutukset)

Saaristolain myötä saariston erityispiirteet tunnustetaan ja tunnustetaan. Lailla saattaa olla myönteisiä vaikutuksia saariston yritystoiminnalle edellyttäen, että esimerkiksi tukitasoissa otetaan saaristoisuus huomioon. Ympäristön arvon korostaminen esimerkiksi maan käytön suunnittelussa lisää myönteistä vaikuttavuutta elinympäristöön. Saaristoliikenteestä säätäminen tuo saariston asukkaat yhdenvertaisiksi muiden asukkaiden kanssa maassamme; yritystoiminnan ja kausiasukkaiden huomioiminen liikenteen järjestämisessä on erinomainen asia. Kausiasukkaiden huomioiminen myös hyvinvointialueiden rahoituksessa tuo myönteisiä vaikutuksia sekä näille hyvinvointialueille että näiden asiakkaille. Saariston tilannekuvan säännöllinen päivittäminen lisää saariston näkyvyyttä ja pitää sen kehittämisen ajan tasalla ja estää saaristoa marginalisoitumasta muiden aluekehityslohkojen väliin. Laki lisää turvallisuutta esimerkiksi yhteysalusliikenteen varautumisvelvoitteen myötä. Laki tuo myös edellytyksiä paremmalle paikkaperusteiselle aluekehittämiselle esimerkiksi saaristovaikutusten arvioinnin käyttöönoton avulla. Laki tukee myös monipaikkaisuutta ja sen edistämistä millä voidaan arvioida olevan myönteisiä väestöllisiä vaikutuksia saaristossa.

Kommentit yleisperusteluista

Varsinais-Suomen liitto pitää saaristolakia tärkeänä saariston kehityksen edellytyksenä. Suomen kahdeksasta nykyisestä saaristokunnasta kolme ja osakunnista viisi sijaitsee Varsinais-Suomessa. Aukkaita maakuntamme saaristossa on yhteensä noin 30 000 ja ilman kiinteää tieyhteyttä saaristossa asuu 3600 asukasta. Varsinais-Suomen saaristokunnissa, Kemiönsaarella, Kustavissa ja Paraisilla asuu n. 2/3 koko maamme saaristokuntien väestöstä. Kesäkaudella väkimäärä

saariston kunnissa moninkertaistuu enimmillään jopa kymmenkertaiseksi. Kasvava asumisen monipaikkaisuus lisää merkittävästi lautta- tai yhteysalusten varassa olevien määrää ja tuo vaatimuksia palveluille ja pelastustehtäviin varautumiselle.

Varsinais-Suomi ja erityisesti sen saaristo on tunnettu vapaa-ajan asuntojen määrästä. Suomen suurimmassa saaristokunnassa Paraisilla on n. 9400 vapaa-ajan asuntoa, Kemiönsaaressa ja Naantalissa kummassakin yli 4800. Suomessa eniten vapaa-ajan asuntoja/asukas on Kustavissa, jossa niitä on yli 3/asukas eli noin 3000.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Nicke Wulff poistui kokouksesta klo 12.05.

§ 44

Lausunto luonnoksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta 2026–2032

VSLDno-2026-25

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi vuosille 2026–2032. Seurantaohjelma muodostaa osan merenhoidon suunnittelukokonaisuutta ja sen tavoitteena on tuottaa tietoa meriympäristön tilan arviointiin sekä merenhoidon toimenpiteiden suunnittelun ja vaikutusten seurannan tueksi. Ohjelma kokoaa yhteen biologisia, fysikaalisia ja kemiallisia seurantoja sekä ihmistoiminnan paineita koskevaa tietoa koko Suomen merialueelta.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Timo Juvonen, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa luonnoksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta 2026–2032 seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma 2026–2032 on kokonaisuutena selkeä ja kattava. Ohjelma vastaa meristrategiadirektiivin velvoitteisiin ja pohjautuu ajantasaiseen tietoon meriympäristön tilasta sekä sen seurannan ja arvioinnin menetelmistä. Liitto pitää myönteisenä sitä, että ohjelmassa on vahvistettu muun muassa vedenalaisen melun, roskaantumisen, pohjaeläimistön ja vesikasvillisuuden seurantaa sekä hyödynnetty VELMU-ohjelman tuottamaa tietopohjaa, mikä tukee myös EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoa.

Saaristomeren näkökulmasta seurantaohjelman kokonaisuus on pääosin riittävä ja kattaa alueen tilan kannalta keskeiset muuttujat, kuten ravinnekuormituksen, pohjan tilan, vesipatsaan ominaisuudet, planktonyhteisöt ja rannikoluontotyyppien seurannan. Liitto pitää tärkeänä, että ohjelma huomioi sekä rannikkoalueiden että avomerialueiden ominaispiirteet ja varmistaa menetelmien vertailukelpoisuuden.

Maatalouden ravinnekuormitus näkyy seurantaohjelmassa ennen kaikkea jokien kautta tulevan ravinnekuormituksen seurannassa, rehevöitymisen ja vedenlaadun indikaattoreissa sekä pohjan ja eliöyhteisöjen tilassa, jotka kaikki yhdessä kuvaavat maatalouden aiheuttamia muutoksia meriympäristössä.

Liitto korostaa, että on tärkeää arvioida selkeästi, miten ihmistoiminnan paineet muuttavat meren tilaa ja millaisia vaikutuksia näillä muutoksilla on. Moni seurattava

paine, kuten ruoppaukset, veden samentuminen, merenkulku, kalankasvatus ja veneily, vaikuttaa suoraan Saaristomeren ekologiseen tilaan. Ohjelman linjaukset satelliittiseurannan ja automaattisten mittausten hyödyntämisestä ovat oikeansuuntaisia ja tukevat laajemman kokonaiskuvan muodostamista fyysisten paineiden ja tilamuuttujien suhteesta.

Liitto kiinnittää huomiota myös siihen, että Saaristomeren sisäsaariston ja matalien lahtien seuranta on edelleen osittain harvaa. Putkilokasvi- ja päällysväseurannan kehittäminen ja laajentaminen on perusteltua, ja liitto pitää tarpeellisena, että seurannan alueellista kattavuutta vahvistetaan vaiheittain ohjelmakauden aikana.

Kalaston osalta liitto toteaa, että saaristoalueen kalastosta ei saada yhtä kattavaa ja luotettavaa seurantatietoa kuin monista muista meriympäristön osista, koska käytössä olevat menetelmät ovat rajallisia ja osin puutteellisia. Kustannustehokkaiden ja ekologisesti edustavien menetelmien kehittäminen on tärkeää päätöksenteon ja tilatavoitteiden seurannan kannalta, ja se on linjassa ohjelmassa tunnistettujen jatkokehitystarpeiden kanssa.

Liitto huomauttaa lisäksi, että seurantatietojen saavutettavuus ja paikkatietojärjestelmien (HERTTA, POHJE, VESTY, VELMU, ULJAS) yhteen toimivuus ovat keskeisiä tekijöitä tiedon hyödyntämisessä aluekehittämisen ja kaavoituksen tehtävissä. Yhdenmukaisten rajapintojen ja selkeästi rakenteistetun tietopalvelun kehittäminen edistäisi seurantatiedon käytettävyyttä merkittävästi.

Yhteenvetona Varsinais-Suomen liitto pitää seurantaohjelmaa hyvin laadittuna ja meriympäristön seurannan tarpeet kattavana. Liitto korostaa erityisesti paineiden ja tilamuuttujien vahvempaa yhteensovittamista, sisäsaariston seurannan tarkentamista sekä seurantatietojen käytettävyyden parantamista suunnittelun ja päätöksenteon tukena.

Ohjelma luo hyvän perustan merenhoidon toimenpiteiden suunnittelulle ja tukee myös merialuesuunnittelua ja Saaristomeren tilan parantamiseen tähtäviä toimia.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 45

Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivittäminen vuosille 2026–2027

VSLDno-2025-587

Liitteet

1 MYR-työjärjestys 2021-2027 päivitetty versio 23.3.2026

Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden ja rakennerahasto-ohjelmien yhteensovittamista varten perustettu toimielin. Maakunnan yhteistyöryhmä toimii yleisasetuksen 6 artiklan mukaisena kumppanuuselimenä maakunnassa. Siitä on säädetty laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021, §19 (ALKE- laki). Yhteistyöryhmän asettamisesta ja tehtävistä on säädetty myös Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 797/2021 § 11, §12. Yhteistyöryhmän toiminta on jatkuvaa. Yhteistyöryhmän jäsenet asetetaan kunnanvaltuuston toimikaudeksi. EU:n rakennerahastokauden aikana 2021–2027 kunnallisvaalikausia ovat 2021–2024 ja 2025–2029. Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano ja työjärjestys päätetään maakuntahallituksessa.

Valtion aluehallinnon muutosten vuoksi valtionhallinnon edustus yhteistyöryhmässä muuttuu. Lupa- ja hallintovirasto ei enää nimeä jäsentä maakunnan yhteistyöryhmiin. Linjaus on valtakunnallinen. Lisäksi Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen jäsenmäärä supistuu neljästä kolmeen organisaatioon liittyvien hallinnollisten syitten takia. Keski-Suomen elinvoimakeskus nimeää yhteistyöryhmään varsinaisen jäsenen ja varajäsenen (aiemmin asiantuntijajäsen/varajäsen). Muutos on liitteessä merkitty.

Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivitys on valmisteltu Varsinais-Suomen liitossa yhteistyössä yhteistyöryhmän sihteeristön kanssa ja se viedään tiedoksi yhteistyöryhmälle 23.3.2026

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Esa Höglblom, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus vahvistaa maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen esityksen mukaan ja lähettää sen tiedoksi maakunnan yhteistyöryhmälle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 46

Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenmuutokset 2026

VSLDno-2025-413

Valmistelija / lisätiedot:

Esa Höglblom, erikoissuunnittelija, esa.hogblom@varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus asetti kokouksessaan 22.11.2021 § 161 maakunnan yhteistyöryhmän ja vahvisti sen kokoonpanon sekä nimesi uudet kuntajäsenet.

Maakuntahallitukselle esitetään seuraavia jäsenmuutoksia maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanoon:

1. Valtion aluehallinnon muutosten vuoksi valtionhallinnon edustus yhteistyöryhmässä muuttuu. Lupa- ja hallintovirasto ei enää nimeä jäsentä maakunnan yhteistyöryhmiin. Linjaus on valtakunnallinen. Lisäksi Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen jäsenmäärä supistuu neljästä kolmeen organisaatioon liittyvien hallinnollisten syiden takia. Keski-Suomen elinvoimakeskus nimeää yhteistyöryhmään varsinaisen jäsenen ja varajäsenen (aiemmin asiantuntijajäsen/varajäsen). Valtionhallinnon uudet jäsenet ovat:
 - varsinainen jäsen Timo Pukkila ja tämän varajäsen Antti Jaatinen
 - varsinainen jäsen Okku Kalliokoski ja tämän varajäsen Olli Madekivi
 - varsinainen jäsen Timo Mäkelä ja tämän varajäsen Anne Jortikka
 - varsinainen jäsen Jaakko Ryymin ja tämän varajäsen Johanna Latvala
2. AKAVA:n uusi varsinainen jäsen Ainokaisa Saarinen sekä varajäsen Piia Salmiranta
3. Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n uusi varajäsen Tuomas Ylitalo
4. Sondip Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto ry:n uusi varajäsen Habib Hasan
5. Turunmaan seutukunnan uusi varajäsen Peter Lindgren
6. Vakka-Suomen seutukunnan uusi varajäsen Heidi Jaakkola
7. Åbo Akademin uusi varajäsen Malin Brännback
8. Turun arkkiiippakunnan tuomiokapitulin uusi varajäsen Matleena Lahtinen
9. Taiteen edistämiskeskuksen eli nykyisen Taide- ja kulttuuriviraston uusi varsinainen jäsen Niina Niemi-Nagy

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Esa Höglblom, erikoissuunnittelija
esa.hogblom@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus valitsee maakunnan yhteistyöryhmään:

-
1. Valtionhallinnon jäseniksi
 - varsinaiseksi jäseneksi Timo Pukkilan ja tämän varajäseneksi Antti Jaatisen
 - varsinaiseksi jäseneksi Okku Kalliokosken ja tämän varajäseneksi Olli Madekiven
 - varsinaiseksi jäseneksi Timo Mäkelän ja tämän varajäseneksi Anne Jortikan
 - varsinaiseksi jäseneksi Jaakko Ryyminin ja tämän varajäseneksi Johanna Latvalan
 2. AKAVA:n varsinaiseksi jäseneksi Ainokaisa Saarisen sekä varajäseneksi Piia Salmirannan
 3. Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n varajäseneksi Tuomas Ylitalon
 4. Sondip Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto ry:n varajäseneksi Habib Hasanin
 5. Turunmaan seutukunnan varajäseneksi Peter Lindgrenin
 6. Vakka-Suomen seutukunnan varajäseneksi Heidi Jaakkolan
 7. Åbo Akademin varajäseneksi Malin Brännbackan
 8. Turun arkkiihppakunnan tuomiokapitulin varajäseneksi Matleena Lahtisen
 9. Taiteen edistämiskeskuksen eli nykyisen Taide- ja kulttuuriviraston varsinaiseksi jäseneksi Niina Niemi-Nagyn

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 47

Ehdokkaan nimeäminen Taide- ja kulttuurineuvostoon ajalle 1.7.2026–30.6.2029

VSLDno-2026-21

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Varsinais- Suomen liittoa nimeämään ehdokkaat Taide- ja kulttuurineuvostoon. Ministeriö pyysi nimeämään nais- ja miesehdokkaan 6.3.2026 mennessä.

Taide- ja kulttuurivirastosta annetun lain 4 §:ssä säädetään, että Taide- ja kulttuuriviraston yhteydessä toimii Taide- ja kulttuurineuvosto. Taide- ja kulttuurineuvoston tehtävänä on päättää vertaisarviointiin perustuen valtion taiteilija-apurahoista annetun lain mukaisista apurahoista, muista taiteilijoille ja taiteilijaryhmille myönnettävistä apurahoista sekä taidepalkinnoista. Lisäksi Taide- ja kulttuurineuvosto esittää valtion taiteilija-apurahoista annetun lain mukaista akateemikon arvonimeä, toimii asiantuntijaelimenä taide- ja kulttuuripoliittisissa asioissa sekä huolehtii tehtävistä, joista säädetään erikseen tai jotka opetus- ja kulttuuriministeriö sille antaa.

Neuvoston jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa taide- ja kulttuuripolitiikan asiantuntemusta laaja-alaisesti eri näkökulmista. Neuvoston jäsenet voivat edustaa esimerkiksi taiteen tekemisen, tuottamisen ja välittämisen, taide- ja kulttuurialan strategisen kehittämisen, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen, taiteen ja kulttuurialan tuotantorakenteiden ja liiketoiminnan sekä taiteen ja kulttuurin vastuullisuuskysymysten asiantuntemusta. Alueelliset ja kielelliset näkökulmat sekä vähemmistökulttuureihin ja kulttuurin saavutettavuuteen liittyvä asiantuntemus on myös otettava huomioon nimeämisesitystä tehtäessä.

Varsinais- Suomen liiton kulttuuritoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 22.3.2026 ja esitti taideneuvostoon valittavaksi professori Elina Pirjatanniemeä ja musiikin maisteri MuM Teemu Kirjosta.

Professori Elina Pirjatanniemi toimii Åbo Akademin kansainvälisen oikeuden ja valtiosääntöoikeuden professorina sekä Ihmisoikeusinstituutin johtajana. Vähemmistökysymykset ja vastuullisuuden teemat ovat olleet vahvasti läsnä Pirjatanniemen työuralla ja hän on laaja-alainen yhteiskunnallinen vaikuttaja. Pirjatanniemi on toiminut vuoden 2026 alusta lähtien myös Åbo Svenska Teaternin hallituksen puheenjohtajana.

Musiikin maisteri Teemu Kirjosella on huomattavan laaja-alainen kokemus kulttuurikentästä, lähes kahden vuosikymmenen ajalta orkesterihallinnosta ja viime vuosien ajalta museoalalla. Kirjosella on kolme musiikin maisterin tutkintoa Sibelius-Akatemiasta Helsingistä (kirkkomusiikki, Arts Management, esittävä säveltaide / piano). Johtamisopintojaan hän on jatkanut mm. Harvard Kennedy Schoolissa ja täydentänyt osaamistaan museologian ja taidehistorian perusopinnoilla. Kirjonen on tehnyt Sinfonia Lahden hallintotehtävissä toistaiseksi pisimmän työuransa, lähes 20 vuotta, joista viimeiset kahdeksan vuotta orkesterin intendenttinä. Elokuusta 2022 lähtien hän on toiminut Åbo Akademin säätiön kolmen museon johtajana (Sibelius-museo, Ett Hem ja Casa Haartman).

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Jaana Eskola, kulttuurin erityisasiantuntija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi 6.3.2026 opetus- ja kulttuuriministeriölle toimitetut kulttuuritoimikunnan ehdotukset Taide- ja kulttuurineuvoston ehdokkaista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 48

Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunnan varajäsenen vaihtaminen

VSLDno-2026-107

Maakuntahallitus on kokouksessaan 26.01.2026 § 5 nimennyt Varsinais-Suomen kulttuuritoimikunnan kokoonpanon sen nykyiseksi toimikaudeksi ja toimikunnan varajäseneksi Salla Mistolan Taide- ja kulttuuriviraston edustajana. Mistola on siirtynyt toisiin tehtäviin eikä enää työskentele Taide- ja kulttuuriviraston palveluksessa eikä ole käytettävissä varajäsenen tehtävään.

Hänen tilalleen kulttuuritoimikunnan varajäseneksi on ehdotettu erityisasiantuntija Niina Niemi-Nagya Taide- ja kulttuurivirastosta.

Jäsenvaihdoksen jälkeen Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikuntaan kuuluvat:

Eero Lehtinen, hallituksen jäsen, kotiseutuyhdistyksen edustaja, Turkuseura
Merja Männikkö, erityisasiantuntija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Laura Boxberg, yhteyspäällikkö, WAM Turun kaupungin taidemuseo
Eero Linjama, koulutus- ja tutkimuspäällikkö, oppilaitosedustaja, Turun ammattikorkeakoulu
Sanna Lillbroända-Annala, dosentti, oppilaitosedustaja, Åbo Akademi
Tytti Suominen, yliopisto-opettaja, oppilaitosedustaja, Turun yliopisto
Joonas Äkäslompolo, projektipäällikkö, Visit Turku Archipelago
Henri Terho, taiteen tukemisen päällikkö, Taide- ja kulttuurivirasto
Timo Parkkola, innovaatiopäällikkö, oppilaitosedustaja, Humanistinen ammattikorkeakoulu
Petra Julin, kirjastonjohtaja, kuntaedustaja, Someron kaupunki
Monika Antikainen, museonjohtaja, kuntaedustaja, Loimaan kaupunki
Anne Sjöström, museonjohtaja, kuntaedustaja, läntinen Turun seutu
Roope Lipasti, kirjailija, taiteilijajäsen
Lotta Mujo, kulttuuripalvelupäällikkö, Turun kaupunki
Jussi Kauranen, rehtori, kuntaedustaja, Laitilan kaupunki
Fia Isaksson, kulttuurijohtaja, kuntaedustaja, Turunmaa

Varajäsenet:

Niina Niemi-Nagy, erityisasiantuntija, Taide- ja kulttuurivirasto
Anna-Maria Niinikoski, amanuenssi, Turun kaupunginmuseo

Sanna Meska, toiminnanjohtaja, taiteen vapaan kentän edustaja, Läntinen tanssin aluekeskus

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Jaana Eskola, kulttuurin erityisasiantuntija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. myöntää Salla Mistolalle eron Varsinais-Suomen kulttuuritoimikunnan varajäsenyydestä,
2. valita hänen tilalleen Varsinais-Suomen kulttuuritoimikunnan varajäseneksi erityisasiantuntija Niina Niemi-Nagyn Taide- ja kulttuurivirastosta

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 49

Scale-up hankkeen päättäminen

VSLDno-2026-108

Valonia/Varsinais-Suomen liitto toteutti [SCALE UP - User-Centric and Data driven Solutions for Connected Urban Poles -hankkeen](#) 1.6.2021–31.5.2025. Hankkeen rahoittajana oli EU:n horisontti -ohjelma ja sen kokonaisbudjetti oli noin 8,9 miljoonaa euroa, josta Varsinais-Suomen liiton osuus oli yhteensä 232 542,50 euroa. Euroopan unionin rahoitusosuus oli 100 %. Hankkeen pääpartnereina toimivat Antwerpen, Madrid ja Turku ja Varsinais-Suomen liitto toimi hankkeessa Turun paikallispartnerina. Hanketta koordinoi liitossa Valonia.

Hankkeen päätarkoituksena oli edistää Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistymistä sekä kehittää malli maakunnan yhteisestä joukkoliikenneorganisaatiosta. Hankkeen aikana toteutettiin mm. useita keskustelutilaisuuksia paikallisjunaliikenteestä, laadittiin [Paikallisjunaliikenteen pendelöintipotentiali](#) - sekä [Varsinais-Suomen alueellisen junaliikenteen organisoitumisen ja kustannusten jakamisen vaihtoehdot](#) - selvitykset, toteutettiin [paikallisjunien palvelutasokysely](#) sekä [liikenneympäristökysely](#) maakunnan asukkaille sekä tehtiin palvelukokeiluja asemanseutujen kehittämiseksi etenkin Loimaan ja Uudenkaupungin asemilla.

SCALE UP -hanke toteutti Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita kestävästä ja vähäpäästöisestä sekä kilpailukykyisestä ja vetovoimaisesta liikennejärjestelmästä ja hankkeen oppeja tullaan edelleen hyödyntämään kun suunnitellaan maakunnallista kestävästä liikennejärjestelmää. Kaikki Varsinais-Suomessa toteutetut toimet ja hankkeen opit on koottu yhteen [Kohti kestävämpää liikkumista -loppujulkaisussa](#)

Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 220 446,13 euroa. Hankkeen kustannuspaikalle jäi hankkeen päättyessä ylijäämää 23 795,70 euroa. Ylijäämä johtuu siitä, yleiskuluja jyvitettiin hankkeelle vain 11 % myönnetyn 25 %:n sijaan.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö, etunimi.sukunimi@valonia.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi SCALE UP-hankkeen tulokset sekä
2. Siirtää hankkeen kustannuspaikalla 7038 olevan ylijäämän hallinnon kustannuspaikalle 2010

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 50

Kuntajohtajien opintomatka Firenzeen 25.–27.3.2026

VSLDno-2026-104

Varsinais-Suomen kuntajohtajat ja Varsinais-Suomen liiton edustajat toteuttavat opintomatkan Firenzeen, Italiaan 25.–27.3.2026.

Matkan tavoitteena on tutustua kaupunkikehittämisen, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja kestävästi liikkumisen ratkaisuihin, jotka ovat kansainvälisesti tunnettuja esimerkkejä kunnianhimoisesta kaupunkipolitiikasta ja laadukkaasta kaupunkiympäristöstä.

Opintomatkan aikana tavataan Firenzen kaupungin edustajia, ja tutustutaan kaupungin strategiaan kehittämiskokonaisuuksiin. Keskusteluja käydään erityisesti kaupunkikehityksestä ja kaupungin strategisista investoinneista, ilmastonmuutokseen sopeutumisesta paikallisella tasolla, joukkoliikenteen ja kevyen raideliikenteen kehittämisestä sekä tutustutaan Firenzen hallinnon historialliseen keskukseseen.

Lisäksi delegaatio vierailee Suomen kunniapäällikön toimintoihin Palazzo Spini Feronissa. Vierailu tarjoaa näkökulmia Firenzen elinkeinoelämän ja kulttuuriperinnön rooliin kaupungin vetovoimatekijöinä.

Matkaan sisältyy myös mahdollisuus kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia Firenzen kaupungin ja Varsinais-Suomen välillä erityisesti kaupunkikehityksen, ilmastotyön ja kestävästi liikkumisen teemoissa. Firenze on Turun ystävyyskaupunki.

Matkalle osallistuvat kuntajohtajat Liedosta, Naantalista, Maskusta, Turusta, Oripäältä, Somerolta, Paimiosta, Kaarinasta ja Paraisilta sekä Varsinais-Suomen liitosta maakuntajohtaja, hallintojohtaja ja edunvalvontajohtaja.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Sonja Palhus, kansainvälisten asioiden päällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 51

Aluesuunnittelujaoston 23.02.2026 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat

Aluesuunnittelujaoston 23.02.2026 pöytäkirja:

- Lausunto Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta
- Lausunto Turun raitiotiestä satama-Varissuo

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen:

Uudenkaupungin kaupunki: Haimion ranta- asemakaavanmuutosluonnos II (592/26.11.2025)

Naantalin kaupunki: Naantalin Kultaranta Resort Asuinkerrostalot asemakaavanmuutosluonnos (605/2.12.2025)

Salon kaupunki: Uttelantien päiväkodin asemakaavanmuutosluonnos (608/3.12.2025)

Raision kaupunki: Raision Uusilukkarlan asemakaavanmuutosluonnos (616/8.12.2025)

Työ- ja elinkeinoministeriö: Luonnos laeiksi eräiden EU:n kriittisten raaka- aineiden asetuksen velvoitteiden toimeenpanosta ja valvonnasta (618/9.12.2025)

Varsinais- Suomen ELY: Isoniitun linto Oy:n Pöytyän broilerikasvattamon YVA- selostus (622/11.12.2025)

Uudenkaupungin kaupunki: Kinnalan ranta- asemakaavan muutos 3 (623/11.12.2025)

Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavanmuutos, Enebacken (624/11.12.2025)

Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavanmuutos, Tjärü- Ådholmen (625/11.12.2025)

Turun kaupunki: Turun Raunistulantie 15 ja 25 asemakaavanmuutos (630/15.12.2025)

Ympäristöministeriö: Hallituksen esitysluonnos ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista (631/15.12.2025)

Taivassalon kunta: Aasamaan ranta- asemakaavanmuutos 6 (632/15.12.2025)

Ympäristöministeriö: Luonnos luonnonsuojelulain muuttamiseksi - ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen (637/17.12.2025)

Pöytyän kunta: Härkävuoren yritysalueen asemakaavan laajennus ja muutos (641/17.12.2025)

Someron kaupunki: Someron rakennusjärjestysehdotus (644/18.12.2025)

Naantalin kaupunki: Naantalin Hallipolun asemakaavanmuutos (645/18.12.2025)

Raision kaupunki: Raisionlahden koulu - pohjoinen, asemakaava (647/19.12.2025)

Maa- ja metsätalousministeriö: Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan valtioneivoston asetuksen muuttaminen (648/23.12.2025)

Loimaan kaupunki: Teollisuustien eteläpuolen ja jätevedenpuhdistamon länsipuolen aurinkoenergian asemakaavanmuutosluonnos, Ak 1010 (1/7.1.2026)

Sauvon kunta: Sauvon kunnan rakennusjärjestys (12/13.1.2026)

Turun kaupunki: Kurjenmäenikäytävän asemakaavamuuotos (27/30.1.2026)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivuilla www.varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esityslistat ja pöytäkirjat" alla.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 23.2.2026 tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 52

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 53

Tiedoksi annettavat asiat

Eurooppa-päivä 8.5.

Varsinais-Suomen liitto järjestää perinteisen Eurooppa-päivän juhlavastaanoton perjantaina 8.5.2026 klo 18.00 Turun Akatemiatalon juhlasalissa. Tänä vuonna tilaisuudella juhlistetaan Varsinais-Suomen asemaa yhteysien rakentajana länteen ja muihin Pohjoismaihin. Tätä juhlistetaan vastaanotolla puheenvuorojen ja kulttuuriohjelman merkeissä. Lisäksi tilaisuudessa jaetaan 102. Aurora-mitali tunnustuksena varsinaissuomalaisen kulttuurin edistämisestä.

Valonia aloittaa ilmasto- ja luontotyön ajankohtaisinfot luottamushenkilöille

Valonia käynnistää huhtikuussa 2026 säännöllisten luottamushenkilöinfojen järjestämisen. Mitä on meneillään Varsinais-Suomessa? Ilmasto- ja luontotyön ajankohtaiskatsaus kuntapäättäjäille järjestetään 2–4 kertaa vuodessa.

Infot on suunnattu erityisesti maakunnan ja kuntien luottamushenkilöille. Infoilla Valonia, kuntien yhteisen kestävä kehityksen asiantuntija, haluaa antaa kuntien luottamushenkilöille ajantasaisen näkemyksen maakunnan kestävyystyön tilasta sekä toimintaympäristön muutoksista.

Kunnissa on tarvetta ajantasaiselle tiedolle, joka tukee päättäjiä kuntapäätöksenteossa. Valoniassa halutaan omalta osaltaan varmistaa, että alueen päättäjiillä on mahdollisuus saada relevanttia alueellista tietoa varta vasten heille suunnatussa formaatissa, jossa näkökulma on erityisesti se, mitä kuntapäättäjän tulisi tällä hetkellä tietää, mihin tietoihin päätöksiä tulisi pohjata ja millaisia kytköksiä kestävyysteeman asioilla on muihin kunnan ajankohtaisiin asioihin.

Infoissa kerrotaan mitä Varsinais-Suomessa on parhaillaan käynnissä ilmasto- ja luontotyössä, mitä on suunnitteilla, miten ajankohtaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin kehityskulkuihin vastataan ja mikä maakunnan kestävyystyötä haastaa. Tilaisuudessa on myös mahdollisuus kysyä ja keskustella. Jokaisessa infossa myös syvennyttään tarkemmin yhteen ajankohtaiseen aiheeseen. Huhtikuussa 22.4. klo 17–18 järjestettävä ensimmäinen info keskittyy vesiensuojelun ja Saaristomerityön ajankohtaisiin.

Infot järjestetään Teamsin välityksellä ilta-aikaan ja ovat kestoltaan 1–1,5 tuntia. Kutsut infoihin lähetetään varta vasten tätä tarkoitusta varten luodun sähköpostilistan kautta. [Liity sähköpostilistalle](#) ja saat aina tiedon seuraavasta infosta.

Lisätietoa: [Mitä on meneillään Varsinais-Suomessa? Ilmasto- ja luontotyön ajankohtaiskatsaus kuntapäättäjäille - valonia.fi](#)

Maakuntahallituksen 20.4.2026 kokous Salossa

Maakuntahallituksen seuraava kokous pidetään Salo IoT Campuksella (Kokoushuone Kulma). Tarjolla aamukahvi ja -tee. Kokouksen jälkeen tarjotaan lounas. Kokouksen yhteydessä käsitellään hallitustavoitteita vuosille 2027–2031.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 54

LISÄPYKÄLÄ: Lausunto hallituksen esityksestä liikuntalain 7 §:n kumoamisesta

VSLDno-2026-123

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton kirjallista lausuntoa HE 23/2026 hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi liikuntalain 7 §:n kumoamiseksi. Lausunto on pyydetty toimittamaan kirjallisesti viimeistään 23.3. klo 12.00 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi liikuntalain säännös alueellisesta liikuntaneuvostosta. Uutena keskusvirastona toimivan Lupa- ja valvontaviraston ohjausrakenne on erilainen kuin aluehallintovirastojen ohjausrakenne oli, siksi uuteen virastoon ei ole tarpeellista luoda alueellista liikuntaneuvostoa. Lain on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2026.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa hallituksen esityksestä liikuntalain 7 §:n kumoamisesta seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto lausui hallituksen esitysluonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriölle 20.10.2025. Toteamme, että hallituksen esitystä on sittemmin täydennetty vastaamaan niitä huolia ja ratkaisuehdotuksia, joita suuri osa maakuntien liitoista, mukaan lukien Varsinais-Suomen liitto, toivat esiin.

Varsinais-Suomen liitto pitää perusteltuna sitä, että lainsäädäntöä päivitetään vastaamaan 1.1.2026 voimaan tullutta uutta virastorakennetta.

Keskusvirastoluonteinen Lupa# ja valvontavirasto ei sellaisenaan edellytä alueellisia neuvostoja osana omaa organisaatiotaan. Esityksen keskeinen sisältö, alueellisten liikuntaneuvostojen lakkauttaminen ja tehtävien järjestäminen osaksi Lupa# ja valvontavirastoa, on siksi hallinnollisesti ymmärrettävä. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei alueellinen asiantuntemus ja paikallinen osallisuus heikenny muutoksen seurauksena.

Pidämme siksi erittäin myönteisenä sitä, että lausuntopalautteen perusteella myös valtioneuvoston asetukseen liikunnan edistämisestä ehdotetaan muutoksia. E erityisen tärkeänä pidämme, että asetukseen kirjataan ehdotetun mukainen selkeä

lausuntomenettely maakuntien liittojen ja viraston välillä kuntien liikuntapaikkarakentamisen hankkeista osana valtionavustusprosessia. Tämä vastaa täsmällisesti Varsinais-Suomen liiton aiemmin esittämää ratkaisua.

Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että Lupa- ja valvontaviraston monipaikkaisesti sijoittuva henkilöstö tuo jatkossakin alueellista osaamista viraston toimintaan. Näemme kuitenkin, että yksin henkilöstön sijoittumiseen perustuva malli ei riittävästi takaa kattavaa alueellista näkökulmaa.

Tämän vuoksi Varsinais-Suomen liitto korostaa, että maakuntien liittojen antama lausunto liikuntapaikkarakentamisen hankkeista tulee olla vakiintunut ja velvoittava osa viraston menettelyä, kuten nyt asetustasolla ehdotetaan. Lausuntomenettely tukee alueellista asiantuntemusta ja tuo päätöksentekoon selkeän, kuntien muodostaman alueellisen tahon näkemyksen, vahvistaen sen legitimitettä.

Maakuntien liitot voivat lausuntoja valmistellessaan toimia yhteistyössä liikunnan aluejärjestöjen kanssa ja hyödyntää alueellista osaamista varmistaakseen kattavan ja asiantuntevan näkemyksen alueen liikuntatarpeista. Malli tukee myös maakuntien liittojen tehtäviä ja tavoitteita alueellisen osallisuuden rakentamisessa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että valtionavustusprosesseissa tullaan hyödyntämään nykyistä tehokkaampia yhteistyömuotoja ja että alueelliset näkökohdat voidaan ottaa huomioon ilman erillistä neuvostoa. Katsomme, että esitetty lausuntomenettely luo selkeän ja toimivan rakenteen alueellisen osallisuuden varmistamiseksi. Näemme myös, että viraston ja alueiden välisen yhteistyön muotoja voidaan edelleen kehittää esimerkiksi digitaalisten alustojen ja verkostotoiminnan kautta. Tätä henkeä heijastelee myös asetusehdotus, johon on Lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi kirjattu eri hallinnonalojen ja alueellisten toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen liikunnan edistämiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 55

LISÄPYKÄLÄ: Maakuntajohtajan varahenkilön nimittäminen

VSLDno-2026-133

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön § 31 mukaan maakuntahallitus nimittää maakuntajohtajan varahenkilön. Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio on toiminut maakuntajohtajan varahenkilönä 1.8.2011 alkaen ja jatkaa varahenkilönä palvelussuhteensa päättymiseen, 30.9.2026 saakka. Maakuntajohtajan varahenkilölle on maksettu erillislisää 400 euroa kuukaudessa. Nuotio jää vuosilomalle maaliskuun lopussa.

Aluekehitysjohtajan jäädessä vuosilomalle tulee maakuntajohtajalle nimetä uusi varahenkilö, jotta kuntayhtymän päätöksenteko, esittely- ja johtamistehtävät voidaan hoitaa keskeytyksettä maakuntajohtajan poissaolon tai esteellisyyden aikana. Sijaisjärjestely turvaa toimivallan käytön, asioiden laillisen esittelyn toimitelmissä sekä hallinnon jatkuvuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen.

Valmistelija/lisätiedot:

Jyri Arponen, maakuntajohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi, että aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio jatkaa maakuntajohtajan varahenkilönä 30.9.2026 saakka.
2. nimittää hallintojohtaja Petra Määttäsen maakuntajohtajan varahenkilöksi 1.4.2026 alkaen.
3. että hallintojohtajalle maksetaan maakuntajohtajan varahenkilönä toimimisesta erillislisää 400 euroa kuukaudessa.

Päätös

Maakuntajohtaja Jyri Arponen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhakukielto

§35, §36, §37, §38, §39, §40, §41, §42, §43, §44, §45, §47, §49, §50, §51, §52, §53, §54

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus

§46, §48, §55

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus
Linnankatu 52 B
PL 273
20101 Turku
sähköposti: kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kuntayhtymän kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, eli hyväksyy valittajan vaatimukset.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.